DIEZ AÑA DI STATUS APARTE A HAYA HOPI ATENCION NA HULANDA

De gouden greep van de status aparte

Het Bovenwindse eiland Aruba viert zondag het tienjarig bestaan van de status aparte. In die periode heeft het kans gezien op te klimmen vanuit een zeer diep dal. "Helemaal onafhankelijk zijn van Nederland had niet gewerkt, maar de status aparte is echt een succes," zegt A. C. Croes, gevolmachtigd minister van Aruba in Nederland.

door EDITH VAN ZALINGE

DEN HAAG – Het op eigen benen staan gebeurde destijds niet geheel uit vrije wil, maar uiteindelijk heeft de status aparte Aruba geen windeieren gelegd. Het eiland is nu een van de welvarendste in het gebied en werkloosheid is er nauwelijks. "De basis voor een goed draaiende samenleving is gelegd. Nu is het moment gekomen om de situatie ook voor de langere termijn goed te regelen," stelt Croes vast.

Dat is ook gemakkelijker nu de dreigende onafhankelijkheid van de baan is. In de afspraken over de status aparte was vastgelegd dat het gebied na tien jaar helemaal zou worden losgekoppeld van het Koninkrijk der Nederlanden. Die voorwaarde is vorig jaar geschrapt. Ook Nederland beseft dat het niet reëel is zo'n klein gebied volledig onafhankelijk te maken. Aruba zelf is die mening al van het begin af aan toegedaan, zegt Croes.

"Het is voor ons ondoenlijk helemaal alleen voor zaken als defensie ... is inderdaad gebeurd. Onder andere de ervaringen van Nederland met de onafhankelijkheid van Suriname hebben daar een rol bij gespeeld."

De status aparte begon overigens in 1986 op een moment dat Aruba na jaren van economische groei plotseling in een diep gat belandde. De oorzaak was dat de belangrijkste bron van inkomsten, de Lago-raffinaderij van Exxon, werd gesloten. In één klap raakte het eiland de helft van zijn inkomsten kwijt en nam de geringe werkloosheid toe tot meer dan dertig procent. Gevolg was een uitstroom van Arubanen naar Nederland.

> Aruba na tien jaar oase van welvaart

Dankzij de status aparte kon het eilandbestuur – slechts één bestuurslaag, met zeven ministers, verantwoordelijk voor alle zaken op het eiland – snel ingrijpen. Zo werd in een paar jaar tijd een nieuwe ... heeft gemaand de jaarlijkse groei van zes procent in bedwang te houden, vanwege het gevaar voor inflatie. En het aanbod van werk is ook dermate ruim, dat op grote schaal gebruikgemaakt moet worden van werknemers van buitenaf.

Daar wil Aruba echter een eind aan maken. Het eiland geeft er de voorkeur aan dat het werk wordt verricht door de oorspronkelijke eilandbewoners zelf. Die zijn er ook wel, onder meer in Nederland, maar het grote probleem is volgens Croes dat op dit moment nog geen goede huisvesting beschikbaar is. "En je kunt geen mensen die in Nederland een goede baan en een huis hebben, hier een baan aanbieden terwijl ze niet eens een dak boven hun hoofd hebben."

Aruba gaat daarom de komende drie jaar versneld zo'n drie... ba-huis wordt dagelijks gec fronteerd met telefoontjes. jaar keren zeker vijfhond Arubanen op eigen houtje n hun eiland terug.

Verder wil het eiland in de bije toekomst aandacht bestec aan het verbeteren van de sc ling en aan het creëren van m diversiteit in de economie. nu toe is het toerisme voor ventig procent verantwoorde voor de inkomsten. Het eila bestuur wil dat terugbrengen vijftig procent en daarna hoogwaardige bedrijvigheid a trekken. Croes: "Want wi voor gewone arbeiders hebt we hier al volop. Juist voor ho geschoolde mensen willen werk creëren, om ook deze gr pen op het eiland een toekor te kunnen bieden."

Voorts zal het eiland zich komende periode buigen over vraag hoe het kan werken a problemen als het witwass van zwart geld – 'al heeft ond zoek tot nu toe niet echt h kunnen maken dat dat hier grote schaal gebeurt' – en hoe voldoen aan de eisen van beho lijk bestuur.

"Want ook wij hechten hier, doet de berichtgeving in Ned land wel eens anders vermoedc zeer aan. Alleen denk ik dat gedragscodes en regels daarvo meer afgestemd moeten zijn de Arubaanse samenleving minder worden opgelegd do Nederland, waar toch sprake van een heel andere situatie. T nu toe hebben we daar echt nog niet zo intensief over gespr ken, omdat het uitgangspu was dat we toch onafhankeli zouden worden. Nu echter stat...

ORANJESTAD (AAN): Manera tur aña, miles di Arubiano a acudi na e celebracion di Dia Nacional di Himno y Bandera, esta Arubadag na Hulanda. Casi siete mil persona a celebra conhutamente e di diez aña di Status Aparte di Aruba na Groenoordhallen na Leiden.

Henter e programa, escenario y decoracionnan di Arubadag 1996 tabata dedica na e di segundo lustro di Status Aparte di Aruba. Vice-Premier Dijkstal y Ministro di Enseñanza di Hulanda, Ritzen, hunto cu Ministro Plenipotenciario di Aruba na Hulanda, mr. Mito Croes, y Ministro di Economia y Turismo di Aruba, Tico Croes, y varios invitado special a presencia e evento conmemorativo aki. Como maestro di ceremonia e aña aki a fungi Alwin Toppenberg.

Pa motibo di e desgracia aereo cerca di Aruba siman pasa unda seis Arubiano y dos stranhero a perde nan bida, conmoviendo asina pueblo di Aruba en general y e comunidad Arubano na Hulanda, Comision pa Celebracion di Diez Aña di Status Aparte a invita pastoor Van Diemen pa reza pa e difuntonan y nan famia prome cu e programa cultural cuminza. A tene un minuut di silencio pa tur presente por recorda e fayecidonan.

E programa cultural tabata consisti di canto y baile di diferente grupo Arubiano, entre otro gruponan folclorico y un brassband. Señora Comvalius a declama algun poesia di e poëtanan Arubiano. Directamente for di Aruba "Dushi Band" a duna un presentacion maraviyoso, lagando hopi hende cu gana di sigui balia.

DIARIO a comprонde cu prensa Hulandes e aña aki a dedica hopi atencion na e celebracion di Diez Aña di Status Aparte di Aruba y tambe na Arubadag. Casi tur corant, radio, y television nacional y tambe regional a tene entrevista cu Ministro Plenipotenciario di Aruba, mr. Mito Croes.

Ministro Tico Croes tambe a ser entrevista door di diferente medionan di comunicacion Hulandes. E programa di radio y television nacional y regional mas scucha y mira na Hulanda, manera NOS-Televisie, RTL4-Televisie, NOS-Radio, Radio Noord-Holland, Radio-West y otro stacionnan a transmiti e celebracion di Arubadag durante full dia hunto cu nan colegанan di Radioemisoranan di Aruba. Por bisa cu ta pa prome biaha den historia di Arubadag cu radio y television Hulandes a cubri e evento aki den su totalidad.

Den e programa di TV, "Goedenmiddag" di NCRV, un programa cu ta worde presenta tur atardi en vivo na television Hulandes, relacionista publico di Kabinet, Edwina Henriquez hunto cu Nuris Dabian, di Departamento di Cultura di Aruba-Huis den un entrevista cu e popular presentador Hulandes, Jos Brink, a duna un splicacion encuanto Diez Aña di Status Aparte di Aruba.

Angenita Wever y Nerissa Laclé, den nan trahe tipico a reparti den e publico presente diferente snacks Arubano, manera pastechi, croquet, y bolo di pruim. E programa di television aki cu a capta atencion di hopi hende na Hulanda, a haya bon comentario.

HOPI INVITADO SPECIAL DI EXTERIOR A BISHITA ARUBA

ORANJESTAD (AAN): En conexion cu e celebracion oficial di 10 aña di Status Aparte y 20 aña di Himno y Bandera, Gobierno a ricibi un cantidad di dignatario for di exterior.

Specialmente pa esaki a organiza diferente cena pa asina aprecia e bishita di e hendenan aki tambe.

Na e ocasion aki, Su Alteza Real Prins Willem Alexander tambe a ricibi un bunita cuadro regalo durante un evento special den Ballroom di Hyatt Regency Aruba.